COLUMN

Water volgens Wouter

Wouter Stapel is Strategisch Adviseur Waterketen bij Royal HaskoningDHV

WETEN-WILLEN-WERKEN?

Bij ruimtelijke adaptatie zijn we druk met de trits weten-willen-werken. Dat klinkt best goed: eerst in beeld brengen wat er op je af komt en wat de impact daarvan is - vervolgens ambities, doelen en een strategie formuleren - en dan plannen en programma's opstellen als basis voor daadwerkelijke actie. Gaat het dan vanzelf goed?

Weten-willen-werken suggereert dat het een uit het ander volgt en dat je de ene stap afrondt voordat je aan de volgende begint. Omdat het mensenwerk is en we geen louter rationele wezens zijn ligt het volgens mij genuanceerder.

WETEN

'Weten' is in zekere zin het makkelijkst. Dat gaat over inhoud, analyses, sommen. Dat kunnen we wel aan de specialisten overlaten. Maar pas op! Het uitvoeren van een stresstest kan met meer of minder diepgang, detail en accenten. Wat hebben jij en de andere belanghebbenden nodig als voeding voor het 'willen'? Je moet voordat je met 'weten' begint dus al stilstaan bij 'willen' en daar mogelijk ook al anderen bij betrekken.

WILLEN

Er kan veel verschil zitten tussen 'wat je wel zou willen' en 'waar je echt voor wil gaan'. Het eerste is wat vrijblijvend. Het tweede gaat over eigenaarschap. In de risicodialoog is het essentieel om dat onderscheid en de onderliggende belangen op tafel te krijgen. Niet alleen van de andere belanghebbenden, maar ook van jou en je organisatie. Daarbij hoort voor mij een échte dialoog waarbij je je open opstelt en écht luistert - en zo de ander uitnodigt om dat ook te doen. Met elkaar ook al over 'werken' praten is belangrijk om in deze dialoog tot doelen en ambities te komen die in de praktijk overeind blijven.

WERKEN

'Werken' is de kers op de taart. Het gaat er immers om dat we andere dingen en dingen anders gaan doen dan we deden. Als met 'weten' en 'willen' een goede basis is gelegd is deze stap niet zo moeilijk meer.

Zonder die goede basis is de kans groot dat we plannen maken die we vervolgens niet (geheel) uitvoeren. Dat is niet per se een kwestie van gebrek aan goede wil. Wij mensen gaan anders om met zaken die abstract of ver weg zijn dan met zaken die concreet of dichtbij zijn: we willen gezond leven, maar nu even niet. We weten wat belangrijk is, maar dat wijkt telkens voor wat urgent is (of lijkt). We stellen samen een plan op met mooie vergezichten, maar de dagelijkse praktijk zit uitvoering hiervan in de weg.

Bij het opstellen van plannen en programma's moeten we dus 'wishful thinking' zien te voorkomen: gaat het in de praktijk werken? Wat kan uitvoering in de weg zitten? Hoe nemen we die hindernissen weg?

MAAT- EN MENSENWERK

Weten-willen-werken gaat dus niet vanzelf goed. Het is altijd maatwerk. Een standaard aanpak en werksessies uitrollen kan veilig en efficiënt voelen, maar leidt niet per se tot een goede en gedragen ruimtelijke adaptatie. Ook een grote en dure studie is overigens geen garantie voor succes.

We blijven mensen. Laten we daar in ons werk - en zeker ook bij ruimtelijke adaptatie - rekening mee houden!